

Vlaams
Parlement

ingediend op **17-A-L** (2019-2020) – Nr. 1
4 mei 2020 (2019-2020)

Beleids- en begrotingstoelichting

Justitie en Handhaving
Begrotingsaanpassing 2020

BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING NAAR AANLEIDING VAN DE BEGROTINGSAANPASSING 2020

JUSTITIE EN HANDHAVING

MINISTER DEMIR

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	3
III. SAMENVATTING	5
IV. BELEIDSVELD WELZIJN	5
1. WELZIJSWERK	5
1.1 Budgettair kader	5
1.1.1. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	6
2. JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT	7
2.1 Budgettair kader	8
2.1.1. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	9
V. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	10
1. Apparaatskredieten	10
1.1 Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	10
VI. LIJST MET AFKORTINGEN	11

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

In de eerste plaats richt ik me tot slachtoffers, mensen die al zoveel hebben moeten meemaken en zich toch vaak in de kou gelaten voelen door onze maatschappij.

Dat was hét uitgangspunt van mijn beleidsnota, en zal ook, gedurende deze moeilijke coronatijden mijn uitgangspunt blijven. De crisis heeft een grote impact op slachtoffers van intrafamiliaal geweld. Ze blijven geïsoleerd, hebben geen enkele uitweg of sociaal opvangnetwerk meer en de financiële zorgen leiden tot meer stresssituaties.

Doordat veel slachtoffers niet meer bij vrienden of familie terecht kunnen, en er binnenskamers een stijging is van intrafamiliaal geweld, heb ik ingezet op extra opvangcapaciteit, een veilige haven voor vrouwen en kinderen op de vlucht van intrafamiliaal geweld. Ik heb daarvoor een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met een hotelketen, en werk daarvoor samen met mijn collega-minister van Welzijn, het lokale CAW, het lokale bestuur, het lokale OCMW en het lokale Family Justice Center.

Intrafamiliaal geweld zal helaas ook niet meteen afnemen wanneer de coronamaatregelen versoepeld worden. Integendeel, verwacht wordt dat na de *lockdown* veel slachtoffers toch nog de stap naar hulpverlening aan zetten. Daarom investeer ik 280.000 euro in de onmiddellijke versterking van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en kindermishandeling in de vijf Vlaamse provincies en dit niet alleen tijdens de coronacrisis, maar langdurig. Concreet werf ik casusregisseurs aan, maatschappelijke werkers die aangesteld worden voor de zogenaamde casuscoördinatie bij gezinnen waar er geweld in het spel is. Zij coördineren de uitvoering en de monitoring van het plan dat door de verschillende betrokken diensten van hulpverlening, politie en parket werd opgemaakt om naar een duurzame oplossing voor het gezin te gaan. Op die manier heeft het gezin één aanspreekpunt en worden alle betrokken diensten met elkaar gelinkt.

Ook mijn justitieassistenten gaan aan de slag met een nieuw mandaat rond het tijdelijk huisverbod. Tot voor kort was er bij uithuisplaatsing enkel opvolging en begeleiding van slachtoffers door de justitiehuizen. Maar om slachtoffers te beschermen, en die vicieuze cirkel te doorbreken, moet je ook met daders aan de slag. Dat is de enige manier om problemen zoals intrafamiliaal geweld en kindermishandeling echt aan te pakken. Daarvoor had ik reeds een opleiding voorzien, die ik nu zal versnellen en digitaal zal laten doorgaan, zodat de justitieassistenten, ook tijdens deze coronacrisis, de nodige handvaten hebben om in deze situaties met daders aan de slag te gaan. Daarbij zullen de justitieassistenten ook handvaten krijgen om kindermishandeling sneller te detecteren. Gezien de toename in het aantal meldingen van kindermisbruik bij de hulplijnen en een toename van meldingen bij de hulplijn voor pedofielen en pedoseksuelen is het noodzakelijk om onze justitieassistenten in ieder dossier van uithuisplaatsing de kindreflex te laten hanteren. We moeten de meest kwetsbaren, die zich vaak zelf niet kunnen uitdrukken, voldoende beschermen en signalen van kindermisbruik zo vroeg mogelijk opsporen. Ik wil het gebruik van die kindreflex ook breder doortrekken in al het werk van de justitieassistenten, zodat de situatie van het kind altijd meegenomen wordt in het kader van de begeleiding van justitiabelen.

Een Vlaamse justitie richt zich ook op daders. Tijdens deze coronatijden wordt er op federaal vlak ingezet op ontvolking van de gevangenen en worden ook korte straffen uitgesteld. Op Vlaams niveau worden straffen wél uitgevoerd.

Zelfs tijdens de coronacrisis moeten we streng en kordaat optreden bij misdrijven. Terwijl in Wallonië de plaatsing van enkelbanden voor korte straffen werd opgeschort, heeft het

Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht (VCET) het uiterste van zichzelf gegeven en ook die korte straffen uitgevoerd. De personeelsleden hebben daarvoor mondkmaskers en handgels gekregen en zijn die enkelbanden blijven plaatsen.

Daarenboven, omwille van de ontvolking van de gevangenen, werd voorlopige hechtenis minder uitgevoerd in de gevangenis maar werd er door de magistratuur vooral ingezet op voorlopige hechtenis via elektronisch toezicht. Door die exponentiële stijging van voorlopige hechtenissen bij het VCET, heb ik bijkomend geïnvesteerd in nieuw materiaal om tegemoet te kunnen komen aan de vraag van de magistratuur, om straffeloosheid tegen te gaan. Ook daarvoor heb ik extra inspanningen van het personeel van het VCET gevraagd. Zij zijn de helden van de Vlaamse justitie. Ik wil hen hiervoor, ook langs deze weg, uitdrukkelijk bedanken.

Als Vlaamse minister van Justitie en Handhaving heb ik dus op twee zaken ingezet om het hoofd te bieden aan de coronacrisis: het bijstaan van slachtoffers, en het tegengaan van straffeloosheid.

III. SAMENVATTING**TOTAAL – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT, STRATEGISCH PLAN HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN EN COMMISSIES JURIDISCHE EERSTELIJNSBIJSTAND excl. apparaatsuitgaven en programma B**

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2020	80	6.606	0	15.182	15.182
Bijstelling BA 2020	0	0	0	1.240	1.457
BA 2020	80	6.606	0	16.422	16.639

PROGRAMMA GC – WELZIJN (minister Demir)

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2019	80	6.606	0	15.182	15.182
Bijstelling BA 2020	0	0	0	1.240	1.457
BA 2020	80	6.606	0	16.422	16.639

IV. BELEIDSVELD WELZIJN**1. WELZIJNSWERK**

Hier worden de middelen voor het beleid rond welzijnswerk opgenomen. Welzijnswerk is een brede term die het beleid omvat dat zich richt tot alle zorgvragers met een brede welzijnsvraag. Concreet gaat het hier om de uitvoering van het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en de commissies voor juridische bijstand (CJB).

Voor het algemeen welzijnswerk, het algemeen welzijnsbeleid, het lokaal sociaal beleid, de tolkdienst voor de welzijns- en gezondheidsorganisaties, de werk- en zorgtrajecten en het vrijwilligerswerk: zie BBT Welzijn van minister Beke.

1.1 Budgettair kader

WELZIJNSWERK, MVG excl. DAB (minister Demir)

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BO 2020	evolucie	BA 2020	BO 2020	evolucie	BA 2020
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.258	0	1.258	1.258	0	1.258
Toelagen (interne stromen (IS))	1.239	127	1.366	1.239	218	1.457
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	2.497	127	2.624	2.497	218	2.715
Overflow	0	0	0	0	91	91

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Er blijft 1.258 keuro voorzien voor de uitvoering van het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De subsidies aan de commissies voor juridische bijstand nemen in vergelijking met BO 2020 toe tot 1.366 keuro.

1.1.1. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

UITGAVEN

GB0-1GCE2EC-WT – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel staan de middelen voor de uitvoering van het strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Conform het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden worden de centra voor algemeen welzijnswerk gesubsidieerd voor de organisatieondersteuning. Daarnaast zijn hier werkingskredieten opgenomen voor de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2020 incl. overflow	1.258	1.258
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2020	1.258	1.258
<i>Overflow BA2020</i>	0	0
BA 2020 incl. overflow	1.258	1.258
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar GB0-1GCF2EA-WT	-74	-74	Besparingen 2020 op de subsidies
Van QBX-3QCE2DA-WT	74	74	Compensatie voor de besparingen
TOTAAL	0	0	

GB0-1GCE2EW-IS – COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De middelen binnen dit artikel dienen voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand op basis van de wet van 23 november 1998. Onder eerstelijnsbijstand wordt verstaan de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie.

De organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand is in handen van de commissies voor juridische bijstand. In elk gerechtelijk arrondissement is er een dergelijke commissie, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de balie en vertegenwoordigers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en erkende organisaties voor juridische bijstand.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2020 incl. overflow	1.239	1.239
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	342	342
<i>Andere bijstellingen</i>	- 215	- 215
BA 2020	1.366	1.366
<i>Overflow BA2020</i>	0	91
BA 2020 incl. overflow	1.366	1.457
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van GB0-1GAF2ZZ-LO	342	342	Subsidiëring per kalenderjaar
TOTAAL	342	342	

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Omschrijving	-215	-215
TOTAAL	-215	-215

- BTW: Aangezien de toepassing van 21% BTW op eerstelijns juridische dienstverlening nog steeds uitgesteld is, vermindert het budget met 215 keuro.

2. JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT

Sinds de Zesde Staatshervorming omvatten de persoonsgebonden aangelegenheden van de Vlaamse overheid ook de organisatie, de werking en de opdrachten van de justitiehuisen en van de bevoegde dienst die de uitwerking en de opvolging van het elektronisch toezicht verzekert. Niettemin bepaalt de federale overheid de opdrachten die de justitiehuisen uitoefenen in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen.

In uitvoering van de Zesde Staatshervorming werd de financieringswet aangepast en wordt jaarlijks een dotatie voorzien. De evolutie op jaarbasis ervan hangt af van de inflatie en de economische groei. Om de drie jaar kan die dotatie echter bijkomend verhogen op grond van de groei van het aantal opdrachten.

Ingevolge de afslanking van de provincies en het niet langer uitoefenen van de persoonsgebonden bevoegdheden, maken sinds 1 januari 2018 ook de coördinatoren ketenaanpak intrafamiliaal geweld (IFG)/kindermishandeling deel uit van de afdeling Justitiehuisen.

De opdrachten van de justitiehuisen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht worden omschreven in het samenwerkingswerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de justitiehuisen en in het decreet van 26 april 2019 houdende de Justitiehuisen.

Dit inhoudelijk structurelement omvat middelen voor:

- specifieke werkingskosten van de dienst die instaat voor de uitwerking en uitvoering van het elektronisch toezicht;
- leefvergoedingen die aan justitiabelen onder elektronisch toezicht worden toegekend wanneer die niet over andere bestaansmiddelen beschikken;
- tolkenkosten (art. 17 van het decreet van 26 april 2019 houdende de Justitiehuisen);
- ondersteuning van initiatieven die de uitvoering van werkstraffen en dienstverlening omkaderen, instaan voor gedragstrainingen en instaan voor de toeleiding naar de zorg (art. 106 van het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en toekomstig art. 20 en 21 van het decreet van 26 april 2019 houdende de Justitiehuisen).

Naast onderstaande begrotingsartikels doet de afdeling Justitiehuisen ook een beroep op andere beleidskredieten van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en op de apparaatskredieten van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (zie BBT Welzijn van minister Beke).

2.1 Budgettair kader

JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BO 2020	evolutie	BA 2020	BO 2020	evolutie	BA 2020
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	12.685	1.113	13.798	12.685	1.239	13.924
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	12.685	1.113	13.798	12.685	1.239	13.924
Overflow	0	0	0	0	67	67

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De afdeling Justitiehuisen doet ook een beroep op andere beleidskredieten van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en op de apparaatskredieten van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (zie BBT Welzijn van minister Beke).

Bij BO 2020 werd er een budget toegekend voor nieuw beleid binnen de bevoegdheidspakket justitiehuisen en elektronisch toezicht.

Bij BA 2020 krijgt 5.000 deuro van dit budget een andere allocatie. Een budget van 3.887 keuro wordt aan GBO-1GAE2ZZ-WT toegewezen; het overige deel (1.113 keuro) wordt toegewezen aan begrotingsartikel GBO-1GCE2HA-WT. Rekening houdende met de overflow en nood aan betaalkrediet stijgt het totale vereffeningskrediet tot 13.924 keuro.

2.1.1. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

UITGAVEN

GBO-1GCE2HA-WT – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten worden aangewend voor werkingskosten verbonden aan elektronisch toezicht, in het bijzonder de huur van het materiaal voor elektronisch toezicht (o.a. enkelbanden) en tolkkosten, de uitbetaling van een leefvergoeding voor personen onder elektronisch toezicht die over geen andere bestaansmiddelen beschikken en de toekenning van subsidies aan organisaties die instaan programma's of samenwerkingsverbanden voorzien of ondersteunen ter uitvoering van een gerechtelijke/administratieve beslissing (o.a. gedragstrainingen, werkstraffen,...). Dit begrotingsartikel wordt tevens aangewend voor de uitkering van subsidies en financiering van uitgaven voor de ondersteuning van het beleid inzake de opdrachten van de justitiehuisen en het elektronisch toezicht.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2020 incl. overflow	6.079	6.079
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.113	1.113
<i>Andere bijstellingen</i>	0	59
BA 2020	7.192	7.251
<i>Overflow BA2020</i>	0	67
BA 2020 incl. overflow	7.192	7.318
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van GBO-1GAF2ZZ-WT	1.113	1.113	Herallocatie budget nieuw beleid bevoegdheidspakket justitiehuisen en elektronisch toezicht
TOTAAL	1.113	1.113	

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Vereffeningskalender	0	59
TOTAAL	0	59

- Bijstelling vereffeningskalender: het VEK wordt aangepast in functie van de nood aan betaalkrediet

V. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1 Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

PROGRAMMA GA – GB0 – DEPARTEMENT WVG (minister Demir)

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2020	0	0	0	0	0
Bijstelling BA 2020	0	0	0	3.887	3.887
BA 2020	0	0	0	3.887	3.887

UITGAVEN

GB0-1GAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft hier een nieuw begrotingsartikel. Bij BO 2020 werd er budget toegevoegd aan begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-WT voor nieuw beleid binnen het bevoegdheidspakket justitiehuisen en elektronisch toezicht. Dit budget krijgt nu een andere allocatie in de begroting. Een deel van de bij BO 2020 toegekende middelen op begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-WT wordt nu overgezet naar dit nieuwe begrotingsartikel.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2020 incl. overflow	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	3.887	3.887
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2020	3.887	3.887
<i>Overflow BA2020</i>	0	0
BA 2020 incl. overflow	3.887	3.887
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van GB0-1GAF2ZZ-WT	3.887	3.887	Herallocatie budget nieuw beleid bevoegdheidspakket justitiehuisen en elektronisch toezicht
TOTAAL	3.887	3.887	

VI. LIJST MET AFKORTINGEN

STRAP	Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
CJB	Commissies voor Juridische Bijstand
LIVC	Lokale Integrale Veiligheidscel